

Justis- og
beredskapsdepartementet

Tildelingsbrev 2023

Kriminalomsorgen

21. desember 2022

Innhold

1.	Innledning.....	2
2.	Utfordringer, muligheter og prioriteringer	3
3.	Mål, styringsparametere og oppdrag for 2023.....	4
3.1.	Mål 1: Domfelte lever et kriminalitetsfritt liv etter gjennomført straff	4
3.2.	Mål 2: Lavt omfang av isolasjon i fengsel	6
3.3.	Mål 3: Kapasiteten i kriminalomsorgen er effektivt utnyttet.....	7
3.4.	Mål 4: Sikkerheten ivaretas i kriminalomsorgen.....	8
3.5.	Øvrig rapportering, informasjon og oppdrag	9
	Internasjonalt arbeid	9
	Tilskudd til frivillige organisasjoner.....	10
	Klagesaker om soningsoverføring	10
	Regelverksutvikling	10
	Elektronisk samhandling mellom aktørene i straffesakskjeden (ESAS).....	10
4.	Styring og kontroll i kriminalomsorgen.....	11
4.1.	Internkontroll.....	11
4.1.	Tillitsreform i offentlig sektor	11
4.2.	Sikkerhetsvurderinger i forbindelse med anskaffelser.....	11
4.3.	Saker fra Riksrevisjonen, Sivilombudet, Likestillingsombudet og øvrige tilsynsmyndigheter	12
5.	Fellesføringer og øvrige krav fra Regjeringen.....	12
5.1.	Antall læringer skal stå i forhold til størrelsen på virksomheten	12
5.2.	Redusere konsulentbruken	13
5.3.	Virksomhetene skal vurdere muligheter for desentralisert arbeid og legge til rette for dette der det er formålstjenlig	13
6.	Styringsdialog og rapportering i 2023.....	14
6.1.	Styringsdialog 2023.....	14
7.	Budsjettrammen og fullmakter for 2023.....	15
7.1.	Budsjettrammen.....	16
8.	Vedlegg	17

1. Innledning

Vi viser til Prop. 1 S (2022–2023) fra Justis- og beredskapsdepartementet og Innst. 6 S. (2022–2023). Tildelingsbrevet er utarbeidet på bakgrunn av Stortingets endelige budsjettvedtak av 8. desember 2022 og presenterer de økonomiske rammene for virksomheten i 2023, jf. Reglement for økonomistyring i staten § 7 og Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 1.5.

Regjeringen arbeider for sterke og trygge lokalsamfunn med gode tjenester til innbyggerne. Tjenestene i justis- og beredskapssektoren skal ha en desentralisert struktur som gir arbeidsplasser og beredskap i hele landet. Oppgaver skal vurderes løst på lavest mulig nivå.

For 2023 gjelder disse overordnede målene for justis- og beredskapssektoren:

Det vises til Prop. 1 S (2022–2023) for Justis- og beredskapsdepartementet for nærmere omtale av de overordnede målene.

Tildelingsbrevet tar utgangspunkt i målene som er satt i Prop. 1 S (2022–2023) og hovedutfordringene som er særlig relevante for kriminalomsorgen. Alle virksomhetene i justis- og beredskapssektoren skal bidra til å nå det overordnede målet om sterke og trygge lokalsamfunn over hele landet. Kriminalomsorgen skal i tillegg særlig bidra til å nå følgende sektormål:

- Rettsikkerhet
- Trygghet i samfunnet
- Godt og tilgjengelig lovverk
- Lav kriminalitet

De virksomhetsmål, styringsparametere, resultatkrav og oppdrag som fremkommer i dette tildelingsbrevet vil være førende for departementets oppfølging av kriminalomsorgen i 2023.

Departementet understreker at tildelingsbrevet ikke er uttømmende for hvilke oppgaver kriminalomsorgen skal utføre. Utover de prioriteringer og krav som omtales i

tildelingsbrevet, legger departementet til grunn at den løpende virksomheten videreføres innenfor de føringer som følger av hovedinstruks for kriminalomsorgen, samt øvrig gjeldende regelverk og instruks. Departementet forutsetter at oppdrag gitt gjennom tildelingsbrev og supplerende tildelingsbrev fra tidligere år, og som ikke er avsluttet, ferdigstilles selv om de ikke er omtalt i dette tildelingsbrevet.

Departementet gjør oppmerksom på at kriminalomsorgen har et selvstendig ansvar for å informere departementet om vesentlige risikoer og/eller avvik knyttet til virksomhetens oppgaver, og å fremme forslag til mulige korrigerende tiltak, jf. pkt. 2.3.2 i Bestemmelser om økonomistyring i staten.

2. utfordringer, muligheter og prioriteringer

Menneskerettighetene har de siste årene fått større gjennomslag også i nasjonal rett og ble bl.a. inntatt i Grunnloven i 2014.. Norsk kriminalomsorg må utvikle seg i tråd med dette. Både FNs torturkomité og Sivilombudet har synliggjort utfordringer blant annet om utstrakt bruk av isolasjon og manglende psykisk helsehjelp i norske fengsler. Det har også vært søksmål om isolasjon, tvangsmiddelbruk og rutinemessig kroppsvisitasjon. Det er en prioritert oppgave, både for departementet og kriminalomsorgen, å sikre at straffegjennomføringsloven, forskrifter, retningslinjer og praksis er i tråd med internasjonale forpliktelser og Grunnloven. Kriminalomsorgen skal bl.a. arbeide videre med å redusere omfanget av utelukkelse fra fellesskap og isolasjon i fengsel, og følge opp satsningen for å sikre økt bemanning i fengslene for å redusere isolasjon, jf. Prop. 1 S (2022–2023).

Flertallet av idømte straffereaksjoner gjennomføres i samfunnet. Videre har gruppen av innsatte i fengsel endret seg de siste årene. Flere innsatte er dømt for alvorlige lovbrudd, og en betydelig del har sammensatte utfordringer og behov. Det har vært en økning i antall personer med komplekse og sammensatte psykiske lidelser, psykisk utviklingshemming og rusproblemer som må gjennomføre straff. De siste årene har det også vært en økning i antall forvaringsinnsatte. Kriminalomsorgen må som følge av dette, utvikle sin virksomhet for å kunne ivareta arbeidet med innhold og progresjon for de domfelte, og samtidig sørge for god sikkerhet som ivaretar liv og helse, både for ansatte og innsatte.

Det har også vært en økning i andelen kvinnelige innsatte som er psykisk syke, utagerende og som ikke fungerer i felleskap og som har behov for tett oppfølging. Barn og unge domfelte er også i en utsatt situasjon når de skal gjennomføre straff. Det gjelder bl.a. innsatte som overføres fra ungdomsenhetene til ordinære fengsel ved fylte 18 år. Dette er områder som vil kreve oppmerksomhet for kriminalomsorgen i 2023.

Riksrevisjonen har gjennomført en forvaltningsrevisjon av helse-, utdannings- og velferdstjenester til innsatte, jf. Dokument 3:4 (2022–2023). Riksrevisjonen viser blant annet til at kriminalomsorgen ikke tilrettelegger godt nok i tilbakeføringsarbeidet, blant annet er det mangelfull kartleggingspraksis og mangler ved innsattes tilgang til forvaltningssamarbeidspartners digitale løsninger. Kriminalomsorgen skal følge opp Riksrevisjonens anbefalinger i samarbeid med relevante samarbeidspartnere. Se også omtale under pkt. 4.3.

Norsk økonomi er inne i en høykonjunktur med mangel på arbeidskraft, prisstigning og renteøkning. Dette har også konsekvenser for den økonomiske situasjonen i kriminalomsorgen. KDI skal i 2023 gjennomføre nødvendig kostnadsreducerende tiltak for å oppnå budsjettbalanse. KDIs prognoser tilsier midlertidig overkapasitet av fengselsplasser. KDI skal tilpasse kapasitet og kompetanse på en slik måte at ressursene utnyttes best mulig. Dette innebærer blant annet å holde avdelinger/enheter midlertidig stengt der situasjonen tilsier det.

3. Mål, styringsparametere og oppdrag for 2023

Det er fastsatt følgende mål for kriminalomsorgen:

1. Domfelte lever et kriminalitetsfritt liv etter gjennomført straff
2. Lavt omfang av isolasjon i fengsel
3. Kapasiteten i kriminalomsorgen er effektivt utnyttet
4. Sikkerheten ivaretas i kriminalomsorgen

Kriminalomsorgen skal prioritere tiltak som bidrar til bedre resultater innenfor de målene som er satt.

3.1. Mål 1: Domfelte lever et kriminalitetsfritt liv etter gjennomført straff

Det er et overordnet mål at domfelte ikke faller tilbake til ny kriminalitet, men kommer i jobb eller utdanning etter gjennomført straff. Forebygging av tilbakefall til kriminalitet er et felles ansvar på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer. Kriminalomsorgen har ansvar for å legge til rette for et godt samarbeid med andre sektorer, jf. straffegjennomføringsloven § 4. Samarbeidet skal bidra til å dekke domfelte og innsattes behov og fremme deres tilpasning til samfunnet. I 2023 skal det særlig rettes oppmerksomhet mot oppfølging av innsatte med alvorlige psykiske lidelser.

Godt samordnet tilbakeføringsarbeid og forebygging av ny kriminalitet krever et tilrettelagt og individuelt tilpasset tilbud under straffegjennomføring, både i fengsel og i samfunnet. Hensiktsmessig progresjon i straffegjennomføringen til den enkelte domfelte er viktig for å redusere tilbakefall til ny kriminalitet. Kriminalomsorgen skal videre legge til rette for et godt samarbeid med barn og familie av domfelte, blant annet gjennom barneansvarlige ved fengsels- og friomsorgsenheter.

Helsedirektoratet, Arbeids- og velferdsdirektoratet, Utdanningsdirektoratet, Husbanken og Kriminalomsorgsdirektoratet bes om å videreføre samarbeidet på direktoratsnivå for å bidra til at innsatte i fengsel mottar tjenester i henhold til sektorlovverk, basert på kunnskap om målgruppenes behov og rettigheter. Direktoratsgruppen bør særlig se til de anbefalinger som gjelder tverrsektorielt samarbeid fra Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon, jf. omtale under punkt 4.33. KDI har koordineringsansvaret for dette.

VIRKSOMHETSMÅL 1:	Domfelte lever et kriminalitetsfritt liv etter gjennomført straff
--------------------------	--

KDI skal i tertialrapportene vurdere risikoer for at målet ikke nås og redegjøre for eventuelle tiltak som settes i verk for å sikre måloppnåelse. I årsrapporten skal KDI gi en kort og overordnet beskrivelse av hvordan virksomhetens aktiviteter og resultater har påvirket målet.

STYRINGSPARAMETER 1:	Prosent tilbakefall
Rapportering:	Årsrapport
<p>Tilbakefall er en indikasjon på om ansvarlige sektorer og forvaltningsnivåer jobber godt og riktig med rehabilitering og tilbakeføring, og om samfunnet får den ønskede effekten i form av at flere går fra straffegjennomføring til en kriminalitetsfri tilværelse i frihet. KDI bes beskrive og gi en overordnet vurdering av utviklingen i tilbakefallsprosenten. KDI bes ta utgangspunkt i en lengst mulig tidsserie. Tallene bør også skille mellom lovbruddstyper og type straffereaksjoner og former for straffegjennomføring. KDI bør gi en vurdering av tilbakefallstatistikken sett i sammenheng med tall fra SSB og sammenlignbare tall fra andre land.</p>	

STYRINGSPARAMETER 2:	Progresjon og kvalitet i straffegjennomføringen
Rapportering:	Årsrapport
<p>KDI bes beskrive kvaliteten på arbeidet med å forebygge tilbakefall til ny kriminalitet, herunder arbeidet med å sikre at domfelte har en forsvarlig og hensiktsmessig progresjon i straffegjennomføringen. Beskrivelsen skal ta utgangspunkt i flere sentrale måleparametere for å belyse utviklingen.</p>	

STYRINGSPARAMETER 3:	Andel fengselsdøgn med aktivitet
Rapportering:	Tertialvis ved avvik og årsrapport
Resultatkrav:	85 %
<p>Flere innsatte må få et aktivitetstilbud som i størst mulig grad bidrar til å fremme tilbakeføring til samfunnet etter gjennomført straff. Et godt tilbud om opplæring og/eller arbeidstrening kan gi økt overgang til arbeid og opplæring etter endt straffegjennomføring eller varetekt. Andelen arbeid, utdanning, program og andre tiltak skal synliggjøres. Utviklingen i aktivitet de siste ti år skal skisseres. KDI skal også gi en vurdering av kvaliteten på aktiviteten som skisseres.</p>	

OPPDRAG 1:	Samarbeid om utsatte barn og unge
Rapportering:	Årsrapport
<p>KDI skal ta initiativ til og bidra i tverrsektorielt samarbeid om utsatte barn og unge på direktoratsnivå. Direktoratene skal støtte opp om mål og ambisjoner for departementenes</p>	

kjernegruppe for utsatte barn og unge. Bufdir koordinerer arbeidet. KDI skal i tillegg delta i arbeidet med å videreutvikle DigiUng.

3.2. Mål 2: Lavt omfang av isolasjon i fengsel

Kriminalomsorgen skal motvirke isolasjon og negative konsekvenser av isolasjon ved å fremme aktivitet og fellesskap med andre. Innsatte som er isolert skal følges opp. Riktig rettsanvendelse er viktig for å sikre den enkelte innsatte sine rettigheter.

VIRKSOMHETSMÅL 2:	Lavt omfang av isolasjon i fengsel
KDI skal i tertialrapportene vurdere risikoer for at målet ikke nås og redegjøre for eventuelle tiltak som settes i verk for å sikre måloppnåelse. I årsrapporten skal KDI gi en kort og overordnet beskrivelse av hvordan virksomhetens aktiviteter og resultater har påvirket målet.	

STYRINGSPARAMETER 4:	Omfang av isolasjon
Rapportering:	Tertial- og årsrapport
Isolasjon kan medføre psykiske skader. Isolasjon som følge av bygnings- og bemanningsmessige forhold skal så langt mulig ikke finne sted i fengslene. KDI bes redegjøre for utviklingen med utgangspunkt i tilgjengelig nøkkeltall/statistikk de siste årene.	

STYRINGSPARAMETER 5:	Tilbud om isolasjonsreduserende tiltak
Rapportering:	Tertialvis ved avvik og årsrapport
KDI bes gi en kvalitativ vurdering av utviklingen med utgangspunkt i tilgjengelig nøkkeltall/statistikk de siste årene. Vurderingen må se hen til omfanget av isolasjonsreduserende tiltak og kvaliteten på tilbudet som er gitt.	

STYRINGSPARAMETER 6:	Tid utenfor cellen
Rapportering:	Tertialvis ved avvik og årsrapport
Resultatkrav:	Innsattes tid utenfor cellen skal øke i 2023
KDI bes gi en kvalitativ vurdering av tilstanden i fengslene når det gjelder utlåsningstid. Vurderingen skal ta utgangspunkt i tilgjengelig nøkkeltall/statistikk de siste årene.	

KDI bes i tillegg rapportere på følgende:

STATISTIKK	Rapporteringsfrekvens
-------------------	------------------------------

S1	Statistikk over bruk av sikkerhetscelle og sikkerhetsseng	Tertial- og årsrapport
S2	Statistikk over bruk av tvangsmidler	Årsrapport

3.3. Mål 3: Kapasiteten i kriminalomsorgen er effektivt utnyttet

En effektiv straffesakskjede forutsetter god samhandling mellom aktørene, effektive arbeidsverktøy og tilstrekkelig kapasitet i alle ledd. Dette for raskt å iverksette avsatte dommer, at varetektsfengslinger skjer innenfor fristene og soningskøene holdes på et stabilt lavt nivå. God utnyttelse av kapasitet, og et godt samarbeid med politi, påtalemyndighet og øvrige myndigheter, skal bidra til dette. Det vil også være avgjørende med god kapasitetsplanlegging, bl.a. gjennom utredninger og utarbeidelse av prognoser og langtidsplanlegging for fremtidig behov for straffegjennomføringskapasitet. KDI skal ha oversikt over kapasitet- og plassbehov i kriminalomsorgen og behovet for utdanning av personell fra KRUS. Dette skal være grunnlag i KDIs vurderinger av økonomiske og administrative kostnader av foreslåtte tiltak og i den langsiktige planleggingen i etaten.

Kriminalomsorgen skal overføre utenlandske domfelte til videre straffegjennomføring i opprinnelseslandet der dette er mulig. Domfelte som har begått alvorlig kriminalitet, skal ha høyeste prioritet ved innkalling til gjennomføring av straff.

VIRKSOMHETSMÅL 3:	Kapasiteten i kriminalomsorgen er effektivt utnyttet
Rapportering:	Tertial- og årsrapport
KDI skal i tertialrapportene gi en kort beskrivelse av kapasitetsbehovsett opp mot prognoser, vurdere risikoer for at målet ikke nås og redegjøre for eventuelle tiltak som settes i verk for å sikre måloppnåelse. I årsrapporten skal KDI gi en kort og overordnet beskrivelse av hvordan virksomhetens aktiviteter og resultater har påvirket målet.	

STYRINGSPARAMETER 7:	Kapasitetsutnyttelse og soningskø
Rapportering:	Tertialvis og årsrapport
Det er et mål at straffegjennomføringen skal påbegynnes senest 60 dager etter at rettskraftig dom er mottatt i kriminalomsorgen. KDI skal redegjøre for kapasitetsutnyttelsen i fengslene for høyt og lavere sikkerhetsnivå og for bruk av elektronisk kontroll. KDI skal redegjøre for utvikling av soningskø og skal i årsrapporten gi en kvalitativ vurdering av utviklingen som har vært og prognoser for fremtidig utvikling.	

OPPDRAG 2:	Erstatningskapasitet for Oslo fengsel, herunder utvidelse av Romerike fengsel, avd. Ullersmo
Rapportering:	Eget løp i prosjektet og tertialvis
KDI skal følge opp og gjennomføre oppgaver i henhold til oppdragsbrev og styringsdokument for prosjektet.	

OPPDRAG 3:	Samarbeid om felles statistikk i straffesakskjeden
-------------------	---

Rapportering:	Årsrapport
Departementet ber Domstoladministrasjonen, Politidirektoratet, Sekretariatet for konfliktrådene, Riksadvokatembetet og Kriminalomsorgsdirektoratet om å videreføre samarbeidet med en prognosemodell for straffesakskjeden. Frem til prognosemodellen er utarbeidet skal de omtalte virksomhetene fortsette å produsere felles statistikk for straffesakskjeden. Kriminalomsorgsdirektoratet leder og koordinerer arbeidet.	

RAPPORTERINGSKRAV 1:	Nytt IKT-system i kriminalomsorgen, KODA
Rapportering	Tertial- og årsrapport
KDI skal rapportere overordnet på tid, kost og kvalitet i henhold til målene i KDIs prosjektplan.	

STATISTIKK		Rapporteringsfrekvens
S3	Statistikk over utvikling i kapasitetsutnyttelse, soningskø og ventetid i kø.	Månedlig
S4	Antall barn i fengsel, herunder antall i varetekt	Tertial
S5	Antall uteksaminerte fengselsbetjenter i 2023.	Årsrapport
S6	Gjennomsnittskostnad pr. fengselsplass for hhv. høyt og lavere sikkerhetsnivå, forvaring og straffegjennomføring med elektronisk kontroll.	Årsrapport

3.4. Mål 4: Sikkerheten ivaretas i kriminalomsorgen

Straffen skal gjennomføres på en måte som motvirker planlegging og gjennomføring av nye straffbare handlinger. Straffegjennomføringen skal være sikkerhetsmessig forsvarlig og kriminalomsorgen skal forebygge selvskading og selvmord blant innsatte i fengsel. Kriminalomsorgen skal videre legge til rette for god reintegrering til samfunnet av terrordømte og andre radikaliserede innsatte, samt hindre at innsatte radikaliserer andre innsatte.

Et forsvarlig sikkerhetsnivå bidrar til å hindre rømning og hindre at innsatte og domfelte kan planlegge ny kriminalitet. For å ivareta sikkerheten, skal kriminalomsorgen gjennomføre nødvendige kontrolltiltak og arbeide for digitale løsninger som bidrar til å øke sikkerheten.

VIKSOMHETSMÅL 4:	Sikkerheten ivaretas i kriminalomsorgen
Rapportering:	Tertial- og årsrapport
KDI skal i tertialrapportene vurdere risikoer for at målet ikke nås og redegjøre for eventuelle tiltak som settes i verk for å sikre måloppnåelse. I årsrapporten skal KDI gi en kort og overordnet beskrivelse av hvordan virksomhetens aktiviteter og resultater har påvirket målet.	

STYRINGSPARAMETER 8:	Utvikling i sikkerhetstilstanden i kriminalomsorgen
Rapportering	Tertialvis ved avvik og årsrapport
KDI bes om å presentere sikkerhetstilstanden i kriminalomsorgen, både i fengsel og for straffegjennomføring i samfunnet. Det sentrale aspektet i vurderingen skal være samfunnssikkerheten, men også sikkerhetssituasjonen for innsatte, domfelte og ansatte i både kriminalomsorgen og samarbeidende etater skal omtales. Straffbare forhold begått under straffegjennomføring bør også inkluderes i vurderingen til KDI. Omtalen skal baseres på tilgjengelig statistikk. Der det er mulig skal tall sammenliknes med tilsvarende tall de siste ti årene.	

KDI bes i tillegg rapportere på følgende:

STATISTIKK		Rapporteringsfrekvens
S7	KDI skal føre statistikk over tilfeller av vold og trusler mellom innsatte og mot ansatte i kriminalomsorgen. KDI skal gjøre rede for omfanget, utviklingen, vesentlige risikoer og tiltak.	Tertialvis ved avvik og årsrapport
S8	Statistikk over antall fremmedkrigere og andre domfelte som er under straffegjennomføring etter brudd på terrorlovgivningen. KDI skal gjøre rede for utviklingen over tid og for eventuelle særskilte forhold knyttet til statistikken. KDI skal videre gi en vurdering av vesentlige utfordringer og risikoer for radikaliserings under straffegjennomføringen og mulige tiltak og en ev. vurdering av effekten av tiltakene.	Årsrapport

3.5. Øvrig rapportering, informasjon og oppdrag

Internasjonalt arbeid

Gjennom EØS-finansieringsmekanismene bidrar Norge til å styrke og videreutvikle kriminalomsorgen i andre land. Samarbeidet er også nyttig for norsk kriminalomsorg. KDI skal videreføre inngåtte oppdrag som programpartner og bidra til synergieffekter for å styrke straffesakskjedens mål om et tilgjengelig rettssystem, effektiv bekjempelse av vold i nære relasjoner og økt bruk av alternative straffereaksjoner.

RAPPORTERINGSKRAV 2:	Redegjørelse om internasjonalt arbeid
Rapportering	Årsrapport
KDI skal gi en redegjørelse for hovedprioriteringer, utvikling og måloppnåelse i KDI's internasjonale arbeid foregående år, samt føringer og prioriteringer for inneværende år.	

Tilskudd til frivillige organisasjoner

Tilskuddsforvaltningen av post 70 under kap. 430 er delegert til KDI og skal forvaltes i tråd med Bestemmelser om økonomistyring i staten, kapittel 6. Bevilgningen for 2023 er på om lag 41,2 mill. kroner, jf. Stortingets budsjettvedtak.

RAPPORTERINGSKRAV 3:	Vurdering av måloppnåelse tilskuddsordning
Rapportering	Årsrapport
KDI skal foreta en samlet vurdering av måloppnåelse for tilskuddsordningen på kap. 430, post 70 i 2022. Vurderingen skal baseres på tilskuddsmottakernes søknader og rapporter.	

Klagesaker om soningsoverføring

RAPPORTERINGSKRAV 4:	Redegjørelse om klagesaker om soningsoverføring
Rapportering	Årsrapport
KDI skal i årsrapporten redegjøre for erfaringer med forvaltningen av klagesaker om soningsoverføring det siste året.	

Regelverksutvikling

Departementets lovarbeid om straffegjennomføring vil kreve dialog og bistand fra direktoratet om regelverksutvikling, herunder om økonomiske og administrative konsekvenser.

Elektronisk samhandling mellom aktørene i straffesakskjeden (ESAS)

JD viser til supplerende tildelingsbrev av 18.01.2022 om gjennomføring av prosjektet ESAS (saksnr. 16/7430). Det er i 2023 bevilget 42,7 mill. kroner samlet på kap. 410, post 01 til prosjektet. De tildelte midlene skal brukes til å fortsette arbeidet med påkopling av flere virksomheter til Justishub, og til å videreutvikle automatisering og digitalisering av den elektroniske informasjonsutvekslingen mellom aktørene i straffesakskjeden.

Kriminalomsorgsdirektoratet vil motta belastningsfullmakt fra Domstoladministrasjonen slik at kriminalomsorgens utgifter i 2023 knyttet til ulike tiltak i prosjektet kan belastes på kap. 410, post 01 i tråd med fordelingen i gjeldende prosjektplan. Det er lagt til grunn at Domstoladministrasjonen, Politidirektoratet og Kriminalomsorgsdirektoratet skal dekke noen utgifter innenfor egen ramme i form av interne fagressurser, IKT-ressurser mv, jf. JDs supplerende tildelingsbrev av 18.01.2022.

4. Styring og kontroll i kriminalomsorgen

4.1. Internkontroll

Virksomhetsleders internkontrollansvar er regulert i økonomireglementet § 14 og utdypet i hovedinstruksen til kriminalomsorgen. For å nå kriminalomsorgens mål i møte med fremtidige utfordringer, er tilfredsstillende internkontroll særlig viktig. God internkontroll kan sikre at eventuelle vesentlige avvik forebygges, avdekkes og korrigeres i nødvendig utstrekning. Som et ledd i internkontrollen skal KDI sikre en bærekraftig økonomisk drift som innebærer budsjettbalanse i 2023.

Kriminalomsorgen skal ha etablert et forsvarlig system for kjøp av tjenester og bygg- og anleggsarbeider, som sikrer at kravene i forskrift om arbeidsvilkår i offentlige kontrakter må etterleves. Virksomheten må påse at kontrollplikten av lønns- og arbeidsvilkår følges opp, og at det er etablert et system for å dokumentere dette.

4.1. Tillitsreform i offentlig sektor

OPPDRA 4:	Oppfølging av tillitsreformen
Rapportering:	Årsrapporten
Regjeringen har satt i gang arbeidet med en tillitsreform i offentlig sektor. Reformen handler om å gi de ansatte tid og tillit til å gi brukerne bedre tjenester. Sentrale virkemidler i gjennomføringen av reformen er forbedret styring og reduserte rapporteringskrav. Departementet ber kriminalomsorgen vurdere aktuelle tiltak for å ivareta intensjonene bak reformen. Videre ber vi virksomheten vurdere om det er mulig å redusere interne styringssignaler, rapporteringskrav og resultatkrav som binder opp ressurser og innsnevrer handlingsrommet i oppgaveutførelsen. Vurderingene bør gjøres i samarbeid med de ansattes organisasjoner. Vi ber om en kort omtale av gjennomførte tiltak i årsrapporten.	

4.2. Sikkerhetsvurderinger i forbindelse med anskaffelser

De fleste virksomhetene i justissektoren utøver eller understøtter funksjoner som er kritiske for samfunnet, og flere har i tillegg funksjoner, infrastruktur og tjenester som er omfattet av sikkerhetsloven. Ved anskaffelser av utstyr og infrastruktur som er av vesentlig betydning for utøvelsen av slike funksjoner eller ivaretagelsen av konfidensialitet, integritet, eller tilgjengelighet i utstyr og infrastruktur som er av vesentlig betydning for tjenestene, skal virksomhetene gjennomføre særskilte og dokumenterbare risikovurderinger før slikt materiell anskaffes fra land vi ikke har et sikkerhetsmessig samarbeid med.

4.3. Saker fra Riksrevisjonen, Sivilombudet, Likestillingsombudet og øvrige tilsynsmyndigheter

Merknader fra Riksrevisjonen, og uttalelser fra Sivilombudet, Likestillingsombudet og andre sentrale tilsynsmyndighet skal ha høy prioritet. KDI skal utarbeide en konkret plan for oppfølging av anbefalte tiltak samt eventuelle feil og mangler som er pekt på.

Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen	
Rapportering:	Tertialvis og årsrapport
Riksrevisjonen har gjennomført en forvaltningsrevisjon av helse-, utdannings- og velferdstilbudet til innsatte i fengsel. KDI skal, i samarbeid med andre berørte virksomheter, følge opp anbefalingene i Riksrevisjonens rapport. Etatene skal presentere en samlet koordinert plan for tiltak til oppfølging av Riksrevisjonens funn, med tilhørende tidslinje, innen 15. mars 2023. KDI gis koordineringsansvaret for dette arbeidet. KDI bes også om å videreføre samarbeidet på direktoratsnivå for å bidra til at innsatte i fengsel mottar tjenester i henhold til sektorlovverk, basert på kunnskap om målgruppens behov og rettigheter. Direktoratsgruppen bør se til Riksrevisjonens anbefalinger. KDI gis koordineringsansvaret for dette	

Oppfølging av saker fra Datatilsynet	
Rapportering:	Tertialvis og årsrapport
Datatilsynet har kontrollert kriminalomsorgens etterlevelse av personvernregelverkets sentrale krav til behandlingsansvar, sikkerhetsledelse og internkontroll. KDI skal følge opp Datatilsynets funn og pålegg etter tilsynet og utarbeide en plan for dette. Oppfølgingsplanen skal være tema i styringsdialogen og omtales i årsrapporten.	

5. Fellesføringer og øvrige krav fra Regjeringen

5.1. Antall lærlinger skal stå i forhold til størrelsen på virksomheten

Statlige virksomheter skal ha lærlinger knyttet til seg der antallet lærlinger skal stå i et rimelig forhold til virksomhetens størrelse. Virksomheter med mer enn 75 tilsatte skal til enhver tid ha en minst én lærling og større virksomheter bør ha ambisjon om flere enn en lærling. KDI skal hvert år vurdere om det er mulig å tilby opplæring i nye lærefag og om antall lærlinger kan økes. Alle statlige virksomheter skal knytte seg til opplæringskontoret OK stat eller en annet opplæringskontor. I tillegg ber vi om at KDI arbeider for å ta imot studenter i praksis i tråd med intensjonene i arbeidslivsrelevansmeldingen.

I årsrapporten for 2023 skal virksomhetene rapportere følgende: antall lærlinger, om det er vurdert å øke antallet lærlinger og eventuelt innenfor hvilke fag, samt hvilket opplæringskontor virksomheten er tilknyttet. KDI skal også rapportere på arbeidet med å ta imot studenter i praksis. Virksomheter som ikke har oppfylt kravene, må redegjøre for årsaken til dette og hva de har gjort for å oppfylle kravene.

5.2. Redusere konsulentbruken

Arbeidet med effektivisering utgjør en integrert del av den ordinære styringsdialogen mellom departement og virksomhet og følger de allmenne prinsippene for styring i staten. KDI skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes.

KDI skal i årsrapporten for 2023 rapportere om konsulentbruken, under dette om iverksatte tiltak og konkrete resultater i arbeidet med å følge opp fellesføringen. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der det benyttes konsulenter i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere. KDI skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av ev. kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2023 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester.

5.3. Virksomhetene skal vurdere muligheter for desentralisert arbeid og legge til rette for dette der det er formålstjenlig

KDI skal vurdere hvilke muligheter det er for økt bruk av desentralisert arbeid, med det formål å oppnå mer desentralisering av statlige arbeidsplasser og styrke lokale fagmiljø, som kan gi distriktspolitisk gevinst. Dette vil være særskilt aktuelt i forbindelse med utlysninger av stillinger, men kan også være aktuelt for allerede tilsatte som ønsker dette. Slikt desentralisert arbeid bør fortrinnsvis kombineres med mulighet til å tilhøre et lokalt kontorfellesskap der det er tilgjengelig. Dersom økt bruk av desentralisert arbeid ikke lar seg gjennomføre i virksomheten, skal det begrunnes særskilt. Eksempel på dette er dersom det medfører at virksomheten ikke kan levere godt på sine hovedoppgaver. Ledelsen i KDI har ansvar for å legge rammene rundt hvordan økt bruk av desentralisert arbeid kan gjennomføres i sin virksomhet etter drøfting med tilsatte og deres organisasjoner. Dette må gjøres ut fra juridisk rammeverk, arbeidsfelt, oppgaver og kompetansebehov.

KDI skal i årsrapporten redegjøre for sin vurdering av mulighetene for desentralisert arbeid, omfang og bruk av desentralisert arbeid i virksomhetene og erfaringene med dette. Dersom virksomheten ikke har hatt en økning i desentralisert arbeid eller dersom bruken har gått ned, skal det redegjøres særskilt for årsakene til dette. Departementene skal sammenfatte rapportene fra sine virksomheter. Kommunal- og distriktdepartementet skal på grunnlag av disse gjøre en samlet vurdering av erfaringer med slikt desentralisert arbeid i statlige virksomheter.

6. Styringsdialog og rapportering i 2023

6.1. Styringsdialog 2023

Styringsdialogen mellom KDI og JD er innrettet etter risiko- og vesentlighet. Risikoperspektivet skal også integreres i virksomhetens rapportering.

Det legges opp til ett ordinært etatsstyringsmøte basert på årsrapport, samt to kortere møter basert på avvikrappotering per første og andre tertial. Etatsstyringsmøtene vil normalt finne sted om lag tre uker etter fristen for tertialrapportering.

Det planlegges i tillegg for månedlige møter for å følge opp kriminalomsorgens økonomiske situasjon. KDI skal ca. én uke i forkant av de månedlige møtene rapportere kort om den økonomiske situasjonen og status for igangsatte og planlagte innsparingstiltak. Det skal også redegjøres for evt konsekvenser av tiltakene.

Nedenfor følger frister for rapporteringen i 2023 og frister for innspill til den ordinære budsjettprosessen for hhv. 2023, 2024 og 2025. Det gjøres oppmerksom på at fristene er foreløpige. Dersom fristene må endres i løpet av året vil departementet komme tilbake til dette. Det kan også bli aktuelt med særskilte bestillinger eller møter utover det som fremgår av oversikten nedenfor.

Budsjettår	Sak	Frist/tidspunkt
Statsbudsjettet 2023	Eget møte om økonomi- og budsjettoppfølging	27.01.2023 Kl. 10.00-11.00
Statsbudsjettet 2023	Innspill til revidert nasjonalbudsjett	10.02.2023
Statsbudsjettet 2023	Eget møte om økonomi- og budsjettoppfølging	16.02.2023 Kl.13.30-14.30
Statsbudsjettet 2022	Årsrapport 2022	01.03.2023
Statsbudsjettet 2022	Etatsstyringsmøte	31.03.2023 kl. 09.00-11.30
Statsbudsjettet 2024	Forslag til rammefordeling – Prop. 1 S (2023–2024)	20.04.2023
Statsbudsjettet 2023	Eget møte om økonomi- og budsjettoppfølging	25.04.2023 Kl. 10.00-11.00
Statsbudsjettet 2023	Eget møte om økonomi- og budsjettoppfølging	23.05.2023 Kl. 09.00-10.00
Statsbudsjettet 2023	1. tertialrapport pr. 30.04.2023	26.05.2023
Statsbudsjettet 2024	Innspill til Prop. 1 S (2023-2024)	JD kommer tilbake til nærmere bestilling og frist for tilbakemelding
Statsbudsjettet 2023	Foreløpig anslag over bevilgningsendringer til omgrupperings-proposisjonen/ nysalderingen	16.06.2023

Statsbudsjettet 2023	Etatsstyringsmøte	22.06.2023 kl. 09.30-11.00
Statsbudsjettet 2023	Eget møte om økonomi- og budsjettoppfølging	Aug/sep JD kommer tilbake med forslag til tidspunkt
Statsbudsjettet 2023	Forslag til tilleggsbevilgninger til omgrupperingsproposisjonen/nysalderingen	08.09.2023
Statsbudsjettet 2024	Møte om tildelingsbrev 2024	20.09.2023
Statsbudsjettet 2023	2. tertialrapport pr. 31.08.23	29.09.2023
Statsbudsjettet 2025	Endelige satsingsforslag, budsjetttiltak og konsekvensjusteringer	13.10.2023
Statsbudsjettet 2023	Etatsstyringsmøte	26.10.2023 kl. 09.30-11.00
Statsbudsjettet 2023	Årsrapport 2023	01.03.2024
Statsbudsjettet 2023	Etatsstyringsmøte	05.04.2024 kl. 09.00-11.30

7. Budsjettrammen og fullmakter for 2023

KDI har det øverste faglige og administrative ansvaret for kriminalomsorgen. KDI har også et overordnet ansvar for rettssikkerheten og for lik behandling av innsatte og domfelta saker gjennom bl.a. behandling av enkeltsaker, tilsyn med virksomheten og god internkontroll. KDI skal sette i verk straffegjennomføringspolitikken og gi faglige råd til utviklingen av regelverk og politikk. Ordinære driftsutgifter under KDI, dvs. lønnsutgifter, driftsutgifter til leie av lokale og andre driftsutgifter til å ivareta disse strategiske oppgavene, er fra 2023 bevilget under og skal belastes nytt kapittel 431 Kriminalomsorgsdirektoratet, post 01 Driftsutgifter.

KDI utfører også flere operative og administrative oppgaver på vegne av etaten. Slike administrative og operative fellestjenester, dvs. oppgaver som utføres av KDI på vegne av etaten som kan standardiseres, gjentas regelmessig og utføres likt i hele virksomheten, er bevilget under kap. 430 kriminalomsorgen, post 01 driftsutgifter. Personell som ivaretar slike funksjoner er, på lik linje som personell som ivaretar strategiske oppgaver, ansatt i KDI. Dette gjelder funksjoner som IKT Fellestjenester og kontrollsentralen for elektronisk kontroll, lønn og regnskap, samt bøtetjenesten.

Også utgifter i KDI til gjennomføring av større IKT-prosjekter og utgifter til gjennomføring av byggeprosjekter ved fengslene som utføres av KDI på vegne av etaten, kan belastes kap. 430, post 01. Oppgaver som dekkes ved inntekter under kap. 3430, postene 03 og 04 skal belastes der dette er mest hensiktsmessig i det enkelte tilfelle.

Departementet gjør oppmerksom på følgende i Prop. 1 LS (2022–2023) Skatter, avgifter og toll 2023, pkt. 5.1.4, siste avsnitt: «Det er satt av et sjablonmessig beløp som skal dekke økt arbeidsgiveravgift hos arbeidsgivere i offentlig sektor, se punkt 2.4.17 i Prop. 1 S Gul bok (2022–2023). I Revidert nasjonalbudsjett 2023 vil regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til konkrete endringer på kapittel og post.

7.1. Budsjettrammen

På bakgrunn av Stortingets budsjettvedtak 8. desember 2022 stilles følgende midler til disposisjon for kriminalomsorgen i 2023:

Kap. 430/3430 Kriminalomsorgen

Kap. 430		(i 1000 kr)
Post 01	Driftsutgifter	5 103 958
Post 21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 431, post 01</i>	108 410
Post 45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	46 849
Post 60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., <i>kan overføres</i>	114 991
Post 70	Tilskudd	41 172
Sum		5 415 380

Kap. 3430		(i 1000 kr)
Post 02	Arbeidsdriftens inntekter	108 421
Post 03	Andre inntekter	22 804
Post 04	Tilskudd	2 647
Sum		133 872

Kap. 431 Kriminalomsorgsdirektoratet

Kap. 431		(i 1000 kr)
Post 01	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 430, post 01</i>	148 125
Sum		148 125

Kap. 432/3432 Kriminalomsorgens høyskole og utdanningscenter

Kap. 432		(i 1000 kr)
Post 01	Driftsutgifter	225 241
Sum		225 241

Følgende midler er holdt tilbake i departementet:

- 2 mill. kroner ifm. FoU om kriminalomsorg og velferdstjenester til domfelte.

Følgende endringer/nye tiltak er innarbeidet i budsjettetrammen for 2023:

- 45 mill. kroner til økt grunnbemanning i fengslene for å redusere isolasjon herunder flere aktiviseringsteam (helårseffekt)
- 50 mill. kroner for å sikre økt bemanning og bedre innhold i kriminalomsorgen (helårseffekt av bevilgningen i 2022), herunder skal midlene også dekke utgifter knyttet til nye retningslinjer for telefonikontroll
- 5,8 mill. kroner på kap. 430 post 01 og 7,4 mill. kroner på kap. 430 post 45 til utbygging av Romerike fengsel, avdeling Ullersmo
- 6,5 mill. kroner til husleie pga. rehabiliteringen av Ila fengsel og forvaringsanstalt (netto bevilgningsøkning)
- 4,6 mill. kroner ifm endret tidspunkt for klasseopptak på KRUS
- 5 mill. kroner på kap. 430 post 70 til tilskudd til frivillige organisasjoner.

Følgende reduksjon er innarbeidet i budsjettetrammen for 2023:

- 0,9 mill. kroner i redusert leiekostnad statlig sektor
- 5,1 mill. kroner til omprioritering fra varer og tjenester til diverse andre formål
- 7,9 mill. kroner i reduserte reiseutgifter
- 6,6 mill. kroner som følge av ny premiemodell for pensjon

8. Vedlegg

1. Budsjettfullmakter og andre fullmakter for 2023

Vedlegg 1. Budsjettfullmakter og andre fullmakter som delegeres til Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI)

1.1 Delegering av fullmakter iht. Stortingets budsjettvedtak

Det vises til Innst. 6 S (2022–2023), romertallsvedtak II Merinntektsfullmakter. Følgende fullmakter delegeres til Kriminalomsorgsdirektoratet:

- Bevilgningen under kap. 430, post 01 kan overskrides mot tilsvarende merinntekter under kap. 3430, post 03 (Andre inntekter) og post 04 (Tilskudd)
- Bevilgningen under kap. 430, post 21 kan overskrides mot tilsvarende merinntekter under kap. 3430, post 02 (Arbeidsdriftens inntekter)
- Bevilgningen under kap. 431 post 01 kan overskrides mot tilsvarende merinntekter under kap. 3430 post 03 (Andre inntekter) og post 04 (Tilskudd)
- Bevilgningen under kap. 432, post 01 kan overskrides mot tilsvarende merinntekter under kap. 3432, post 03 (Andre inntekter)

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift. Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

JD gjør oppmerksom på at KDI ikke kan overskride kap. 430, post 01 mot tilsvarende merinntekt under kap. 3430, post 02. Merinntekter på kap. 3430, post 02 skal ses i sammenheng med kap. 430, post 21.

1.2 Delegering av fullmakter i henhold til Bevilgningsreglementet

Bevilgningsreglementet inneholder en del fullmakter for Kongen til å gjøre unntak fra eller utfylle bevilgningsreglementets bestemmelser. I rundskriv R-110 gir Finansdepartementet departementene fullmakter til å gjøre unntak fra enkelte av bevilgningsreglementets hovedprinsipper. I tillegg blir det redegjort for fullmakter som ikke delegeres til departementene, men som åpner for at departementene kan søke om samtykke fra Finansdepartementet i enkeltsaker.

Delegert myndighet skal alltid utøves i samsvar med gjeldende lover og regler, gitte retningslinjer og intensjoner for hvorledes fullmaktene skal brukes.

Det vises til veilederen i statlig budsjettarbeid der bl.a. bruk av unntaksbestemmelser i bevilgningsreglementet (budsjettfullmakter) er omtalt.

Paragrafene i parentes i punktene under refererer til paragrafene i bevilgningsreglementet.

Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr (§ 3, 4. ledd, 2. setning)

Hovedregelen i bevilgningsreglementet er at alle utgifter og inntekter føres brutto i budsjett og bevilgningsregnskap. Det er imidlertid gitt et unntak som tillater nettoføring i forbindelse med

utskifting av utstyr. Med dette gis KDI fullmakt til nettoføring ved utskifting av utstyr på følgende vilkår:

- a) Inntekter fra salg av brukt utstyr kan nettoføres på post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 5 prosent av bevilgningen på den aktuelle posten.
- b) Salgsinntektene må skrive seg fra utskiftninger som er ledd i en rutinemessig fornyelse av utstyr. I praksis vil dette gjelde inntekter fra salg av utstyr som er av en slik art at det ved anskaffelsen skal dekkes under post 01 Driftsutgifter. Inntekter fra salg av utstyr som etter sin art skal dekkes under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, må bruttoføres på vanlig måte.
- c) Salgsinntektene skal bokføres som en inntekt i kontoklasse 3 i standard kontoplan (jf. Finansdepartementets [rundskriv R-102](#)) og rapporteres til bevilgningsregnskapet på post 01 Driftsutgifter eller post 21 Spesielle driftsutgifter (jf. Finansdepartementets [rundskriv R-101](#)). Føringeren må gjøres slik at det er mulig å kontrollere at grensen på fem prosent ikke overskrides.

Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret (§6, 2. ledd)

Hovedregelen i bevilgningsreglementet er at staten bare kan pådras forpliktelser som først skal dekkes etter utløpet av budsjettåret når Stortinget har gitt særlig samtykke til dette. Med dette gis imidlertid KDI fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret på følgende vilkår, og med de begrensninger som følger i teksten under:

- a) Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde anskaffelser til den ordinære driften av statlige virksomheter. Hvilke typer anskaffelser det her dreier seg om, vil kunne variere etter virksomhetens oppgaver, men alminnelige eksempler vil være leie av lokaler og kontorutstyr, samt kjøp av renholds- og vaktmestertjenester.
- b) Utgiftene i forbindelse med avtalene må kunne dekkes innenfor et uendret bevilgningsnivå på vedkommende budsjettpost i hele avtaleperioden.
- c) For alle avtaler utover budsjettåret, må behovet for oppsigelsesklausuler nøye vurderes. Hensynet til den framtidige handlefriheten skal veie tungt ved vurderingen. Særlig gjelder dette ved langsiktige avtaler.

Det vises for øvrig til bevilgningsreglementet § 10 første ledd der det bl.a. kreves at utgiftsbevilgninger skal disponeres på en slik måte at ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til de forutsatte resultater, samt til tilsvarende krav i økonomireglementet § 4. På dette området innebærer disse bestemmelsene både et krav til å vurdere mulige alternativer til leie og kjøp av tjenester, og til utforming av vilkårene i eventuelle avtaler om leie og kjøp av tjenester.

Det understrekes at bestemmelsene bare gjelder adgangen til å pådra forpliktelser utover budsjettåret.

Særskilt om bygge- og leiekontrakter

I Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor, fastsatt i kongelig resolusjon den 13. januar 2017, gis det en samlet oversikt over ansvarsforhold, fullmakter og kravene til saksbehandling ved lokalanskaffelser.

Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel (§ 11, 4. ledd, nr. 2)

Det følger av hovedregelen i bevilgningsreglementet § 5 annet ledd første setning at det ikke er adgang til å omdisponere et bevilget utgiftsbeløp fra en post til en annen.

Bevilgningsreglementet § 11 fjerde ledd nr. 2 inneholder imidlertid et unntak ved at Kongen kan gi bestemmelser om overskridelse av investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel.

KDI gis fullmakt til å omdisponere fra driftsbevilgninger til investeringsbevilgninger på følgende vilkår:

- a) Det kan omdisponeres inntil 5 prosent av bevilgningen under post 01 Driftsutgifter til post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, under samme kapittel.
- b) Omdisponeringen må ikke føre til økte utgifter ved at den binder opp framtidige drifts- og investeringsutgifter.

Beløp som er omdisponert fra post 01 Driftsutgifter kan tas med ved beregningen av overførbart beløp under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår (§ 11, 4. ledd, nr. 3)

Hovedregelen i bevilgningsreglementet § 5 annet ledd første setning er at det ikke er adgang til å overskride en utgiftsbevilgning. Etter bevilgningsreglementets § 11 fjerde ledd nr. 3 gis det adgang til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål med inntil 5 pst. mot tilsvarende innsparing i løpet av de tre følgende budsjetterminer. Det vises til rundskriv R-110 punkt 2.6.

KDI må i hvert enkelt tilfelle sende søknad til JD om slikt samtykke før bevilgningen kan overskrives.

Overføring av ubrukt driftsbevilgning fra ett år til neste (§ 5)

Det er som regel ikke adgang til å overskride et tildelt beløp eller til å overføre det til en annen budsjettermin eller til en annen budsjettpost i samme termin.

Det er imidlertid gitt et unntak ved at inntil 5 pst. av ubrukt driftsbevilgningen under post 01 og post 21 kan overføres til neste budsjettår.

Søknad om slik overføring skal godkjennes av Finansdepartementet.

Kriminalomsorgsdirektoratet sender søknad til JD i forbindelse med regnskapsrapporten per

31. desember. Eventuelt overført beløp kan ikke disponeres av kriminalomsorgen før departementet gir beskjed om det gjennom supplerende tildelingsbrev.

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser i investeringsprosjekter

Utvidelse av Romerike fengsel, avdeling Ullersmo

Det vises til romertallsvedtak VII i Innst 6 S (2022-2023) der det gis samtykke til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret under kap. 430 Kriminalomsorgen, post 45 for å anskaffe brukerutstyr til investeringsprosjektet utvidelse av Romerike fengsel, avdeling Ullersmo. Samlede forpliktelser og utbetalinger kan ikke overskride kostnadsrammen for brukerutstyr på 89,1 mill. kroner.

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Kriminalomsorgsdirektoratet
Dokumentsenter - Postboks 694
4302 SANDNES

Deres ref.

Vår ref.
22/3765 - JFR

Dato
20.04.2023

Supplerende tildelingsbrev nr. 1 2023

Justis- og beredskapsdepartementet (JD) viser til tildelingsbrev kriminalomsorgen for 2022, datert 21. desember 2022. Supplerende tildelingsbrev nr. 1 gjelder overføring av ubrukt bevilgning fra 2022 og delegering av myndighet til å dele taushetsbelagte opplysninger med forskere.

Oversikt over ubrukt bevilgning fra 2022 som overføres 2023 og tildeles kriminalomsorgen

Ubrukt bevilgning fra 2022 overføres til 2023 og tildeles kriminalomsorgen i tråd med tabellen under.

Tabell 1: Overført beløp fra 2022 til 2023 kap. 430. Beløp i kroner

Kap/post	Betegnelse	
430/01	Driftsutgifter	8 771 000
430/21	Spesielle driftsutgifter	7 890 000
430/45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	12 629 000

Delegering av myndighet til Kriminalomsorgsdirektoratet etter forvaltningslovens § 13d
Adgangen til å dele taushetsbelagte opplysninger med forskere er regulert i forvaltningsloven § 13 d. Her fremgår det at departementet kan bestemme at et forvaltningsorgan kan eller skal gi opplysninger til bruk for forskning når det finnes rimelig og ikke medfører uforholdsmessig ulempe for andre interesser. JD har meldt et behov for dette blant annet for kriminalomsorgen. Delegeringen av denne myndigheten trådte i kraft allerede 15. april. Se informasjon på Lovdata: [Delegering av myndighet til Kriminalomsorgsdirektoratet etter forvaltningslovens § 13d - Lovdata](#)

Vi ber KDI gjøre dette kjent i virksomheten. JD oppdaterer instruks ved neste revidering.

Samlet tildeling 2023

Tabellen under gir en oversikt over samlet tildeling i 2023, inkludert midler tildelt gjennom dette supplerende tildelingsbrev.

Kap. 430 - Kriminalomsorgen

Kap/post Betegnelse

430/01	Driftsutgifter	5 112 729 000
430/21	Spesielle driftsutgifter	116 300 000
430/45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	59 478 000
430/60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv.	114 991 000
430/70	Tilskudd	41 172 000

Sum		5 444 670 000
------------	--	----------------------

3430/02	Arbeidsdriftens inntekter	108 421 000
3430/03	Andre inntekter	22 804 000
3430/04	Tilskudd	2 647 000

Sum		133 872 000
------------	--	--------------------

Kap 431 - Kriminalomsorgsdirektoratet

Kap/post Betegnelse

431/01	Driftsutgifter	148 125 000
--------	----------------	-------------

Sum		148 125 000
------------	--	--------------------

Kap 432 - Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)

Kap/post Betegnelse

432/01	Driftsutgifter	225 241 000
--------	----------------	-------------

Sum		225 241 000
------------	--	--------------------

3432/03	Andre inntekter	1 173 000
---------	-----------------	-----------

Sum		1 173 000
------------	--	------------------

Med hilsen

Hanne Jule
Avdelingsdirektør

Jannicke Fredriksen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Kopi til
Riksrevisjonen

Adresseliste
Kriminalomsorgsdirektoratet

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Kriminalomsorgsdirektoratet
Dokumentsenter - Postboks 694
4302 SANDNES

Deres ref.

Vår ref.
22/3765 - JFR

Dato
21.06.2023

Supplerende tildelingsbrev nr. 2 2023

Det vises til tildelingsbrev til kriminalomsorgen for 2023, datert 21. desember og supplerende tildelingsbrev nr. 1 i 2023. Supplerende tildelingsbrev nr. 2 gjelder endringer i bevilgning i forbindelse med Stortingets behandling av revidert budsjett 2023, jf. Prop. 118 S (2022–2023) og Innst. 490 S (2022–2023).

Revidert budsjett 2023

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 431, post 01

Stortinget har bevilget en økning på posten på totalt 90,6 mill. kroner. Av disse er 50,6 mill. kroner i ekstraordinær pris- og lønnskompensasjon, 2 mill. kroner til utgifter som følge av den midlertidig økte arbeidsgiveravgiften, 5 mill. kroner til kriminalomsorgens arbeid med planleggingen av erstatningskapasitet for Oslo fengsel på Ilseng og Grønland, og 3 mill. kroner til å bedre soningsforhold for kvinner herunder kompetansehevende tiltak for ansatte i forbindelse med at Telemark fengsel, Skien avdeling er omgjort til et kvinnefengsel, og til ansettelse av en psykologspesialist i kriminalomsorgen.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Stortinget har bevilget en økning på posten på 13,6 mill. kroner, hvorav 1,6 mill. kroner i ekstraordinær pris- og lønnskompensasjon og 12 mill. kroner til å gjennomføre bygningsmessige tiltak for å bedre soningsforhold for kvinner ved Bredtveit fengsel og forvaringsanstalt og ved Telemark fengsel, Skien avdeling.

Mer om ekstraordinær pris- og lønnskompensasjon

Det er lagt til ekstraordinær pris- og lønnskompensasjon på alle utgiftspostene. Dette innebærer også at kap. 430, post 70 er styrket med 879 000 kroner, som må fordeles av KDI. Se ellers oversikt under samlet tildeling for 2023 under.

Samlet tildeling 2023

Tabellen under gir en oversikt over samlet tildeling i 2023, inkludert endring i bevilgning gjennom dette supplerende tildelingsbrev. Tall er oppgitt i 1000 kr.

<i>RNB 2023</i>				
		Tildelingsbrevⁱ 2023	Suppl.TB nr. 2	Totalt 2023
Kap. 430 - Kriminalomsorgen				
Kap/post	Betegnelse			(i 1000 kr)
430/01	Driftsutgifter	5 103 958	90 602	5 203 331
430/21	Spesielle driftsutgifter	108 410	2 316	118 616
430/45	Større utstyranskaffelser og vedlikehold	46 849	13 608	73 086
430/60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv.	114 991	2 685	117 676
430/70	Tilskudd	41 172	879	42 051
Sum		5 415 380	110 090	5 554 760
Kap/post	Betegnelse			
3430/02	Arbeidsdriftens inntekter	108 421		108 421
3430/03	Andre inntekter	22 804		22 804
3430/04	Tilskudd	2 647		2 647
Sum		133 872		133 872
Kap 431 - Kriminalomsorgsdirektoratet				
Kap/post	Betegnelse			
431/01	Driftsutgifter	148 125	1 511	149 636
Sum		148 125	1 511	149 636
Kap 432 - Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)				
Kap/post	Betegnelse			
432/01	Driftsutgifter	225 241	1 492	226 733
Sum		225 241	1 492	226 733
Kap/post	Betegnelse			
3432/03	Andre inntekter	1 173		1 173
Sum		1 173		1 173

Med hilsen

Håvard Bekkelund
ekspedisjonssjef

Hanne Jule
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Kopi til
Riksrevisjonen

i 2 mill. kroner er tilbakeholdt ifm. FoU om kriminalomsorg og velferdstjenester til domfelte.

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Kriminalomsorgsdirektoratet
Dokumentsenter - Postboks 694
4302 SANDNES

Deres ref.

Vår ref.
22/3765 - JFR

Dato
28.08.2023

Supplerende tildelingsbrev nr. 3 2023 Oppdrag om tverrsektorielt samarbeid knyttet til straffegjennomføring for aldersgruppen 18–24 år

Det vises til tildelingsbrev til kriminalomsorgen for 2023, datert 21. desember 2022 og supplerende tildelingsbrev nr. 1 og 2 for 2023. Supplerende tildelingsbrev nr. 3 gjelder oppdrag knyttet til det tverrsektorielle samarbeidet og sektorenes deltakelse i gjennomføringen av straff for aldersgruppen 18–24 år. Dette oppdraget er et ledd i arbeidet med barne- og ungdomskriminalitet i kjernegruppe for utsatte barn og unge. Det er etablert et samarbeid med Arbeids- og velferdsdirektoratet, Helsedirektoratet, Utdanningsdirektoratet og Husbanken for å bidra til at innsatte i fengsel mottar tjenester i henhold til sektorlovverk, basert på kunnskap om målgruppens behov og rettigheter. Riksrevisjonens undersøkelse av helse-, utdannings- og velferdstilbudet i fengsel er et viktig kunnskapsgrunnlag i dette samarbeidet.

Aldersgruppen 15–24 år er klart overrepresentert i kriminalstatistikken og andelen med tilbakefall er høyere enn ellers i befolkningen. Mange unge som gjennomfører straff har store og sammensatte utfordringer knyttet til rus, volds- og aggresjonsatferd, lærevansker, svake skoleprestasjoner og manglende gjennomføring av videregående opplæring og generelt vanskelige levekår. Dette krever et tverrsektorielt tjenestetilbud og god koordinering under og etter straffegjennomføring.

Personer under 18 år som blir idømt fengselsstraff, soner som hovedregel ved en av de to ungdomsenhetene. Når ungdom i ungdomsenhetene fyller 18 år, vil de som hovedregel overføres til ordinære fengsler der oppfølgingen ikke er like tett og tilbudet ikke i like stor grad er tilpasset aldersgruppens behov. Ungdommene kan oppleve det som en stor overgang og det er risiko for at gode tilbakeførings- og rehabiliteringsløp opphører og at den positive utviklingen stopper opp. I Hurdalsplattformen står det at regjeringen vil utvide og styrke ungdomsenhetene og bedre overgangen til ordinære fengsler etter fylte 18 år.

Postadresse
Postboks 8005 Dep

Kontoradresse
Gullhaug Torg 4A
0484 Oslo

Leveringsadresse
Varemottak
Akersgata 59
0180 Oslo

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org.nr.: 972 417 831

Avdeling for kriminalitetsforebygging
Hanne Jule
22245378
jannicke.fredriksen@jd.dep.no

Det er etablert tverrfaglige ungdomsteam ved flere fengsler for å gi aldersgruppen 18–24 år en forsterket oppfølging. Teamene består av ansatte med fengselsbetjent- og sosialfaglig utdanning. I tillegg er kvaliteten i oppfølgingen avhengig av et tverrsektorielt samarbeid og tjenestetilbudet lokalt. Det kan være utfordrende at det ikke avsettes ressurser til tverrsektorielt samarbeid, eller tilstrekkelig ressurser i velferdstjenestene. Det er også ulikt fra kommune til kommune hva de kan tilby barn og unge under og etter straffegjennomføring, som for eksempel bolig og forsterket oppfølging. Mindre kommuner kan ha problemer med å etablere slike tiltak. Det kan også oppstå uklarheter om hvem som har det overordnede ansvaret for å følge opp unge over 18 år.

Justis- og beredskapsdepartementet, arbeids- og inkluderingsdepartementet, barne- og familiedepartementet, helse- og omsorgsdepartementet og kunnskapsdepartementet ber på denne bakgrunn Kriminalomsorgsdirektoratet, Arbeids- og velferdsdirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Helsedirektoratet, Politidirektoratet og Utdanningsdirektoratet om å utrede hvilke hindringer og muligheter som finnes for tverrsektorielt samarbeid, for aldersgruppen 18–24 år, samt velferdstjenestenes deltakelse før, under og etter straffegjennomføring..

Utredningen skal se hen til foreliggende kunnskap om tverrsektorielt samarbeid. Direktoratene skal med bakgrunn i sin utredning foreslå tiltak for at unge i alderen 18–24 år som gjennomfører straff i fengsel og i samfunn får nødvendig hjelp og tjenester. Unge må involveres i arbeidet på egnet måte. Både forslag til endringer i lovverk eller andre tiltak som kan føre til bedre praksis skal vurderes. Økonomiske og administrative konsekvenser av tiltakene skal vurderes. Det skal også gjøres en prioritering mellom de foreslåtte tiltakene. KDI leder arbeidet. Oppdraget må løses innenfor virksomhetens økonomiske rammer.

Frist for utredningen er 1. mai 2025.

Med hilsen

Håvard Bekkelund
ekspedisjonssjef

Hanne Jule
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Kopi til
Riksrevisjonen

Adresseliste
Kriminalomsorgsdirektoratet

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Kriminalomsorgsdirektoratet
Dokumentsenter - Postboks 694
4302 SANDNES

Deres ref.

Vår ref.
22/3765 - JFR

Dato
23.10.2023

Supplerende tildelingsbrev nr. 4 2023

Justis- og beredskapsdepartementet viser til tildelingsbrev til kriminalomsorgen for 2023, datert 21. desember 2022 og supplerende tildelingsbrev nr. 1, 2 og 3 for 2023.

Supplerende tildelingsbrev nr. 4 for 2023 gjelder oppdrag om å utrede etablering av hurtigspor, budsjettmessige virkninger av lønnsoppjøret og ettergivelse av deler av tidligere tilbakeholdte midler til FoU-prosjekt.

Oppdrag om å utrede etablering av hurtigspor for behandling av straffesaker i Oslo hvor gjerningspersonen er under 18 år

Departementet viser til brev av 23. oktober til Domstolsadministrasjonen om oppdrag om å utrede etablering av hurtigspor i Oslo, som Kriminalomsorgsdirektoratet mottok i kopi.

Departementet ber Kriminalomsorgsdirektoratet, i samarbeid med Domstolsadministrasjonen, Politidirektoratet, Riksadvokaten og Sekretariatet for konfliktrådene, om å bidra inn i dette utredningsarbeidet. Domstolsadministrasjonen vil lede og koordinere arbeidet. Utredningen skal leveres i form av en skriftlig rapport til Justis- og beredskapsdepartementet innen 31. desember 2023.

Budsjettmessige virkninger av lønnsoppjøret

Finansdepartementet har samtykket til følgende fordeling av samlet kompensasjon for lønnsoppjøret i 2023:

Postadresse	Kontoradresse	Leveringsadresse	Telefon - sentralbord	Avdeling for kriminalitetsforebygging
Postboks 8005 Dep	Gullhaug Torg 4A	Varemottak	22 24 90 90	Jannicke Fredriksen
	0484 Oslo	Akersgata 59	Org.nr.: 972 417 831	22245378
		0180 Oslo		jannicke.fredriksen@jd.dep.no

	<i>Beløp (i 1000 kr)</i>
430.1 Kriminalomsorgen	147 262
431.1 Kriminalomsorgsdirektoratet	4 242
432.1 Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter	7 513

Tilbakeholdte midler til FoU

I tildelingsbrev 2023 for Kriminalomsorgen er 2 mill. kroner under kap. 430, post 01 holdt tilbake i departementet i forbindelse med FoU om kriminalomsorg og velferdstjenester til domfelte. Helse- og omsorgsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet har siden meldt om medfinansiering på til sammen 1 mill. kroner. Kriminalomsorgen tildeles på denne bakgrunn 1 mill. kroner på kap. 430, post 01.

Samlet tildeling 2023

Tabellen under gir en oversikt over samlet tildeling i 2023, inkludert overførte midler fra 2022 og inkludert endring i bevilgning gjennom dette supplerende tildelingsbrev. Beløp er oppgitt i 1000 kr.

		Tildelingsbrev ⁱ 2023	Suppl.TB nr. 4	Totalt 2023	
		<i>Ettergivelse</i>			
		<i>Lønnsoppgjør tilbakeholdte midler</i>			
Kap. 430 - Kriminalomsorgen					(i 1000 kr)
Kap/post	Betegnelse				
430/01	Driftsutgifter	5 103 958	147 262	1000	5 351 593
430/21	Spesielle driftsutgifter	108 410			118 616
430/45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	46 849			73 086
430/60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv.	114 991			117 676
430/70	Tilskudd	41 172			42 051
Sum		5 415 380	147 262	1000	5 703 022
Kap/post	Betegnelse				
3430/02	Arbeidsdriftens inntekter	108 421			108 421
3430/03	Andre inntekter	22 804			22 804
3430/04	Tilskudd	2 647			2 647
Sum		133 872			133 872
Kap 431 - Kriminalomsorgsdirektoratet					
Kap/post	Betegnelse				
431/01	Driftsutgifter	148 125	4 242		153 878
Sum		148 125	4 242		153 878
Kap 432 - Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)					
Kap/post	Betegnelse				
432/01	Driftsutgifter	225 241	7 513		234 246
Sum		225 241	7 513		234 246
Kap/post	Betegnelse				
3432/03	Andre inntekter	1 173			1 173
Sum		1 173			1 173

Med hilsen

Hanne Jule
avdelingsdirektør

Jannicke Fredriksen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Kopi til
Riksrevisjonen

Adresseliste
Kriminalomsorgsdirektoratet

i 2 mill. kroner er tilbakeholdt ifm. FoU om kriminalomsorg og velferdstjenester til domfelte.